

A munkavédelmi képviselők XVI. Országos Fóruma.

2010. június 3-4. Siófok

A Főcze Lajos Alapítvány a Munkavédelmi Képviselőkért 2010. június 3-án és 4-én Siófokon a Hotel Magiszter Szállodában tartotta meg a XVI. Országos Fórumát.

A Fórumon 180 fő – munkavédelmi bizottsági elnökök, munkavédelmi képviselők, munkavédelmi szakemberek – vett részt.

A Fórumot **Borhidi Gábor**, az OÉT Munkavédelmi Bizottság munkavállalói oldalának ügyvivője nyitotta meg.

Megnyitójában hangsúlyozta a munkavédelmi képviselet tevékenységének a fontosságát, együttműködését a vállalati munkavédelmi szakemberekkel és az országos hatóságokkal.

Megemlékezett arról, hogy az elmúlt évi Országos Fórum óta súlyos veszteségek érték a munkavédelmet és ezzel együtt a munkavédelmi képviseletet:

- 2009-ben elhunyt **Dr. Varga László**, az OMMF főosztályvezetője. Dr. Varga Lászlónak fontos szerepe volt abban, hogy a munkavédelmi jogalkotás során a munkavédelmi képviselet létrehozásának, működésének feltételei folyamatosan javultak.

Nem csak a képviselet működési feltételeinek törvénybe foglalása során szerzett elévülhetetlen érdemeket, hanem rendszeresen közreműködött a munkavédelmi képviselők oktatásában, továbbképzésében. Állandó résztvevője volt az Alapítvány rendezvényeinek, legutolsó alkalommal a XV. Országos Fórumon tartott értékes előadást.

Halála súlyos veszteség az egész munkavédelemnek, a munkavédelmi képviselőknek és az Alapítványnak.

- A közelmúltban elhunyt **Barabás Viktor**, Alapítványunk Konzultatív Fórumának elnöke.

Barabás Viktor az Országos Munkavédelmi Bizottságban a munkavállalói oldalon képviselte a Liga Szakszervezeteket és a munkavédelmi képviselők érdekeit.

(Alapítványunk honlapjának „Aktuális” c. fejezetében Barabás Viktorról megemlékezés olvasható.)

A Fórum résztvevői egy perces néma felállással emlékeztek meg az elhunytakról.

A XVI. Országos Fórumon a következő előadások hangzottak el:

Dr. Groszmann Mária, az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség alelnöke:

Az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség tevékenysége, az éves beszámoló figyelembe vételével. A Munkavédelmi Felügyeletek együttműködési lehetősége a munkavédelmi képviselőkkel.

Előadásának bevezetőjében ismertette az OECD és EU országokra kiterjedő vizsgálat tapasztalatait:

- A munkához fűződő biztonságának csökkenése, a munka elvesztése (átmenetileg, vagy tartósan), a jövedelem csökkenése, a szociális kirekesztődés és a várható élettartam csökkenése, valamint a speciális betegségi, halálozási gyakoriság növekedése között szignifikáns az ok, okozati összefüggés.
- Megállapították, hogy csak akkor egyértelműen pozitív a fokozódó foglalkoztatottság hatása, ha a munkavégzésből származó megterhelés, a munkakörülmények kockázatai elfogadható szinten vannak.
- A foglalkoztatottak száma növekedhet úgy is, hogy a munkát kereső minden aggály nélkül felvállalja a rossz munkakörülményeket, még alacsony bérezésért is, csak hogy munkája legyen.
- A „több munka” önmagában nem elég a gazdasági felemelkedés, versenyképesség szempontjából és nem hoz átütő eredményeket a betegségteherrel kapcsolatos kiadások területén.

Összegezve: Akkor beszélhetünk jó munkáról, ha a munka mellett az egészséghez, biztonsághoz fűződő jogok is teljesülnek.

A munkavédelem magyarországi helyzetét tekintve megállapítható, hogy fokozódik a foglalkoztatottság, de a munkával együtt járó megterhelések kedvezőtlen társadalmi hatásokkal járnak. Bizonyítható tény, hogy az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeinek javítása társadalmi haszonnal jár. A magas kockázat következménye a több baleset és megbetegedés, ami bizonyíthatóan káros és visszahat a termelékenységre, káros a társadalomra.

A hatályos előírásaink alapján a munkakörülmények megfelelőségéért, a munkavállalók egészségéért, biztonságáért a munkáltató felel.

A munkahelyi egészség és biztonság megőrzése, fenntartása, illetve fejlesztése megvalósításában a munkáltatón túl „kulcsszereplők” még:

- a munkavállalók;

- az Állam (amely a munkavédelmi politikáért és felügyeletein keresztül a követelmények betartásáért felel);
- az un. Megelőző szolgálatok;
- a szociális partnerek, munkavédelmi képviselők is.

A 295/2006. (XII.23.) Korm. r. kimondja, hogy a munkavédelemmel (munkabiztonság + munkaegészségügy) kapcsolatos közigazgatási feladatokért felelős munkavédelmi hatóság: az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Felügyelőség.

Ennek alapján az OMMF:

- ellenőrzi a munkáltatókat a munkabiztonsággal, munkaegészségüggyel kapcsolatos előírások betartása tekintetében, és ha szükséges;
- intézkedik a megelőzés érdekében;
- nyilvánosságra hozza honlapján a munkavédelmi bírsággal sújtott munkáltatókat, a bírság mértékét, valamint a jogsértést megállapító határozat keltét és végrehajthatóvá válásának napját;
- hatósági és jogszabály által kelőírt adatkörben nyilvántartást vezet;
- kivizsgálja és nyilvántartja a bejelentett munkabaleseteket, foglalkozási betegségeket, fokozott expozíciós eseteket;
- engedélyezi a Magyar Mérnöki Kamara hatáskörébe nem tartozó munkabiztonsági szakértők működését, és az engedélyezésekről nyilvántartást vezet;
- ellátja az OÉT Munkavédelmi Bizottságának titkársági feladatait, az Európai Munkahelyi Egészség és Biztonság Ügynökség – EU OSHA – Fókuszpont feladatait;
- közreműködik:
 - o a munkavédelmi előírások végrehajtásának elősegítését szolgáló tájékoztató, felvilágosító tevékenység ellátásában,
 - o a munkavédelem országos programjának kialakításában és végrehajtásának irányításában;
 - o a nemzetgazdaság munkavédelmi helyzetének évenkénti áttekintésében;
 - o a munkavédelmi helyzetről szóló éves beszámoló jelentés előkészítésében.

A felsorolt feladatok ellátásához – mint a 2009. évi tevékenységről szóló jelentésből megállapítható – az OMMF-nek 154 fő „hadrafogható” felügyelője van.

A felügyelők a munkahelyek meglátogatásával töltik munkaidejüknek 42 %-át. A munkahelyek meglátogatásának 50 %-a tervezett, jelentős része viszont nem tervezett. Az

előre nem tervezett látogatások oka a panaszvizsgálat, a különböző bejelentésekben foglaltak vizsgálata.

A felügyelők vizsgálják a munkavédelmi képviselet választásával, létrehozásával összefüggő kötelezettségek teljesülését is.

Ennek alapján nagyon tanulságos tapasztalatokat lehet levonni.

A hatályos törvényi előírás szerint munkavédelmi képviselő választást kell tartani azoknál a gazdálkodó szervezeteknél, melyek az Munka Törvénykönyve hatálya alá tartoznak és legalább 50 fő munkavállalót foglalkoztatnak. A munkavédelmi felügyelők által vizsgált területeken a gazdálkodó szervezetek 78 %-ánál nem kellett munkavédelmi képviselőt választani, míg a fennmaradó 22 %-nál kötelező volt a képviselő választás megtartása.

Ez utóbbi 22 %-ba tartozó gazdálkodó szervezetek 59 %-ánál tartották meg a képviselő választást, míg **nem volt választás a 41 %-nál!**

Ahol megtörtént a képviselők választása, ott a hatósági ellenőrzésben **csak 12 %-nál vettek részt az ellenőrzésben**, míg 88 %-nál az ellenőrzésben nem vettek részt.

A hatóság tapasztalata szerint a képviselő választást elsősorban a nagyobb – főleg multinacionális - vállalatoknál tartották meg. Ezeken a területeken a munkaügyi viszonyok amúgy is rendezettebbek. A kisebb cégeknél (ezek között is jellemzően a változó munkahelyűeknél) a képviselő választás elmaradt. Ez negatívan hat vissza mind a munkavédelem színvonalára, mind a munkavédelmi szemlélet kialakítására.

A munkavédelmi helyzet javítása érdekében a hatóság természetes szövetségesévé kell válnia a munkavédelmi képviseletnek. Ehhez meg kell teremteni azokat a körülményeket, amelyek lehetővé teszik, hogy a képviselők a jogaikkal erőteljesebben tudjanak élni.

El kell érni, hogy a képviselők határozottabban jelen legyenek:

- munkabaleset, foglalkozási megbetegedés, fokozott expozíció kivizsgálásakor;
- egyéni védőeszköz juttatásról szóló szabályozás kimunkálásában;
- azbeszttel kapcsolatos munkavégzésnél a kockázatok értékelésekor;
- a kockázatértékelő intézkedések meghatározásakor;
- a rákkeltő anyagokkal kapcsolatos előírások végrehajtásának ellenőrzésekor.

El kell érni, hogy a képviselők a szükséges jogszabályok által előírt tájékoztatást megkapják.

Súlyos probléma jelenleg, hogy a képviselők képzettségének nincs követelményrendszere.

A hatóságnak is erőteljesebben kellene igényelnie a képviselők feladatuk végrehajtásába történő bevonását, ahol az szükséges.

A képviselők érdemi tájékoztatására, és képzésük érdekében interaktív információcserét biztosító fórumokra lenne szükség.

Meg kell találni a hatóság és a munkavédelmi képviselő közös fellépésében rejlő lehetőségeket, alkalmas helyzeteket és élni kellene ezzel a lehetőséggel.

Bátorítani kell a képviselőket, hogy fokozottabban éljenek a hatósághoz fordulás jogával. Meg kell teremteni a képviselők rendszeres, szervezett továbbképzésének lehetőségét.

A munkabiztonság és az üzemegészségügy helyzetén történő javítás nem nélkülözheti a munkavédelmi képviselők fokozott bevonását a feladatok megoldásába. Ebben a munkában a hatóság számít a munkavédelmi képviselőre és saját eszközeivel mindent megtesz annak érdekében, hogy a képviselők munkafeltételei javuljanak és rendszeres együttműködésük megvalósuljon a hatósággal.

Dr. Nagy Imre, az Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézet igazgatója:

Az Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézet tevékenysége a foglalkozási megbetegedések megelőzése érdekében.

Az előadó bevezetőjében hangsúlyozta: alapvető cél és feladat, hogy a munkavégzésből származó megterhelés, valamint a munkakörnyezetből származó kóroki tényezők ne károsítsák a munkavállaló munkavégző képességét. Ennek eléréséhez az szükséges, hogy a munkavégzésből, a munkakörülményekből és a munkakörnyezetből származó megterhelést, egészségi kockázatokat ismerjük. Ez elengedhetetlenül fontos a munkavállaló egészségének és biztonságának garantálásához.

A munkaegészségügy helyzetét vizsgálva megállapítható, hogy:

- A foglalkozási megbetegedések és fokozott expozíciós esetek bejelentése évek óta nem kielégítő.
- A 2008. évi esetszámokhoz képest a foglalkozási megbetegedések 9 %-kal, a fokozott expozíciós esetek száma 69 %-kal csökkent.

A bejelentések elmaradásának okaként döntően sok esetben a hatósági retorziótól és a jogkövetkezményektől is tartó munkáltató anyagilag közvetlenül függő és ezért jogkövetésre sem hajlandó foglalkozás-egészségügyi szolgálat, és a megélhetését féltő munkavállaló együttes ellenérdekeltsége jelölhető meg.

- A foglalkozás körében kialakuló egészségkárosodások felismerését, azonosítását, ellátását jelentősen megnehezíti, esetenként ellehetetleníti, továbbá a szakorvosképzésben a gyakorlati oktatást megoldhatatlanná teszi az Országos

Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézet fekvőbeteg osztályának megszüntetése.

- Különösen szembeszökő a fokozott expozíciós esetek számának drasztikus zuhanása, ami – a vegyi expozíciók esetén – a biológiai monitoring rendszer működésképtelenségét jelzi. Ennek az igen jelentős munkaegészségügyi prevenció eszközt jelentő rendszernek az ilyen arányú funkciócsökkenése azonnali és hathatós beavatkozást igényel.
- A foglalkozási megbetegedéseknek az egyes kórformák gyakorisága szerinti megoszlása – hasonlóan a betegségek európai összehasonlításában kirívóan alacsony, és a munkahelyek munkaegészségügyi helyzetét távolról sem tükröző esetszámától – igen torz képet mutat.

Ebben elsődlegesen az a régóta fennálló, sürgető megoldást kívánó anomális jelenség játszik szerepet, hogy – vélhetően anyagi haszonszerzés céljából – új megbetegedésként tömegesen jelentenek be szilikózis eseteket olyan valamikori szénbányászok köréből, akik sok-sok év óta nincsenek SiO_2 -expozícióban, és korábbi bejelentésük ismeretlen okból annak idején elmaradt.

- Az Európai Unió legtöbb országában első helyen álló foglalkozási eredetű mozgásszervi megbetegedések hazánkban nem, vagy alig kerülnek bejelentésre.
- A zaj okozta halláskárosodás, a bőrbetegségek és az azbeszt okozta megbetegedések szinte minden tagállam listáján az öt leggyakoribb foglalkozási megbetegedés között szerepelnek, míg hazánkban évek óta a szilikózis esetek száma a legmagasabb.

A foglalkozás-egészségügy területén meglévő problémák elsősorban arra vezethetők vissza, hogy **a foglalkozás-egészségügyi szolgálat a munkáltatótól függő viszonyban van**. Jelenleg nincs megfelelő egészségügyi ellátó rendszer. A helyzet javításához elengedhetetlen, hogy csökkenjen a munkavállalók munkáltatótól való függősége, a munkavédelmi képviselők is fokozottabban tudjanak élni jogaikkal.

Az Országos Fórumon a további előadások hangzottak el:

Dr. Kápolna Ferenc vegyészmérnök, munkavédelmi szakértő:

Változások a kémiai biztonság szabályozásában, a REACH jelentősége, valamint az ebből adódó feladatok.

Kertész Zsolt, a Sperian Protection Hungária Kft. igazgatója:

Az egyéni védelem, életvédelem, az EK minősítések jelentősége az egyéni védőeszközök beszerzése és alkalmazása során.

Péterfy Lajos, a Vegyiprop Kft. igazgatója:

Munkavédelmi képviselők részére munka- és védőruha, valamint védőeszközök bemutatója.

Spiegel István, az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség főtanácsosa:

A 16/2008. (VIII. 30.) NFGM rendelet egységes értelmezése és végrehajtása a gépek biztonsági követelményeivel kapcsolatosan.

Arató Zoltán, az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség szakmai tanácsadója:

Az 5/2010. (III. 9.) SZMM rendelet a munkabalesetek kivizsgálásának új szabályrendszere és a végrehajtással kapcsolatos feladatok.

Márkus Péter, a Fonor Kft. igazgatója:

Akkreditált mérések jelentősége az egészségre ártalmas termelési tényezők műszeres mérése során.

Hartai Ferenc, a Munkavédelmi Képviselekért Alapítvány képviselője:

A Munkavédelmi Képviselekért Alapítvány működtetése során szerzett tapasztalatok, az együttműködés fontossága.

Mandrik István, az OÉT Munkavédelmi Bizottság Munkáltatói Oldal ügyvivője:

A munkáltatók feladatai és felelőssége a munkavédelmi érdekképviseleti munka támogatása során.

Az Országos Fórum második napján vitafórumot tartottak.

A vitafórum témái voltak:

A szakszervezetek és a munkavédelmi bizottságok együttműködésének lehetőségei és gyakorlata.

Előadó: **Németh Lajos**, az ELMŰ-ÉMÁSZ Munkavédelmi Bizottság elnöke.

A munkahelyi stressz megelőzése, a munkavédelmi képviselők felkészítése stressz tanfolyamokon, annak tapasztalatai.

Előadó: **Tari Zsuzsanna és Nagy Katalin**, a CHINOIN Zrt. munkavédelmi képviselői.

„VIMFO” Villamosenergia-ipari Munkavédelmi Képviselők Fórumának jelentősége az érdekképviselők együttműködése során.

Előadó: **Kovács János**, a VIMFO alelnöke és az EDF Démász Zrt. Munkavédelmi Bizottság elnöke.

A „Pszichoszociális kockázatok felmérése és elhárítása a vegyiparban” címmel munkavédelmi képviselők részére megtartott képzés tapasztalatai.

Előadó: **Fally Gábor**, az EGIS Gyógyszergyár Nyrt. Munkavédelmi Bizottság elnökhelyettese.

Az Országos Fórum alkalmával munka- és védőruha, védőeszköz kiállítást és bemutatót is tartottak.

A korábbi évek gyakorlatától eltérően a hallgatóságoknak nem csak a védőruhák kiállításon való megtekintésére volt lehetősége. A bemutató alkalmával a védőruhák és védőeszközök gyakorlatban történő használatáról is szakszerű tájékoztatást kaptak. Lehetőségük volt arra is, hogy véleményt nyilvánítsanak az adott ruhák esztétikai tulajdonságáról, minőségéről.

A gyakorlati bemutató alkalmával Milák Panni, a Sperian Protection Hungária Kft. értékesítési vezetője ismertette az eszközök védelmi képességét, helyes használatuknak módját.

Képek a XVI. Országos Fórumról:

A megemlékezés perce

A Fórum hallgatói

Munkaruha bemutató

Munkaruha bemutató